

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1959

Vyhlásené: 15.12.1959

Časová verzia predpisu účinná od: 30.12.1959

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

75

Vyhláška

ministra zahraničných vecí

z 9. novembra 1959

**o Dohovore medzi Československou republikou a Švajčiarskou
konfederáciou o sociálnom zabezpečení**

Dňa 4. júna 1959 sa v Berne dojednal Dohovor medzi Československou republikou a Švajčiarskou konfederáciou o sociálnom zabezpečení.

Prezident republiky Dohovor ratifikoval 21. októbra 1959 a ratifikačné listiny sa vymenili v Prahe 28. októbra 1959.

Podľa svojho článku 18 Dohovor vstúpil v platnosť 1. decembrom 1959.

České znenie Dohovoru sa vyhlasuje v Prílohe Zbierky zákonov.*)

David v. r.

**DOHOVOR
MEDZI ČESKOSLOVENSOU REPUBLIKOU A ŠVAJČIARSKOU KONFEDERÁCIOU O SOCIÁLNO
ZABEZPEČENÍ**

Prezident Československej republiky a Švajčiarska spolková rada, vedení priáním upraviť vzťahy medzi oboma krajinami na poli sociálneho zabezpečenia, sa dohodli uzavrieť Dohovor a vymenovali za tým účelom za svojich splnomocnencov:

Prezident Československej republiky

pána Evžena Erbana,
predsedu Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia;

Švajčiarska spolková rada

pána dr. Arnolda Saxera,
riaditeľa Spolkového úradu sociálneho zabezpečenia.

Splnomocnení po vzájomnej výmene svojich plnomocenstiev, ktoré boli zhľadané v dobrej a náležitej forme, sa dohodli na týchto ustanoveniach.

ODDIEL I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

1. Tento Dohovor sa použije pre odbor týchto právnych predpisov:
  1. Vo Švajčiarsku:
    - a) spolkových právnych predpisov o poistení starobnom a pozostalých,
    - b) spolkových právnych predpisov o poistení na prípad pracovného a nepracovného úrazu, ako aj nemoci z povolania;
  2. v Československej republike:
    - a) právnych predpisov o dôchodkovom zabezpečení zamestnancov,
    - b) právnych predpisov o dôchodkovom poistení členov jednotných roľníckych družstiev, jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných osôb samostatne hospodáriacich,
    - c) právnych predpisov o preventívnej a liečebnej starostlivosti o zamestnancov vzhľadom na článok 10 tohto Dohovoru.
2. Tento Dohovor sa použije aj na všetky právne predpisy, ktorými sa právne predpisy uvedené v odseku 1 kodifikujú, menia alebo dopĺňujú. Naproti tomu sa Dohovor použije
  - a) na právne predpisy, ktorými sa zavádza nové odvetvie sociálneho zabezpečenia, len ak sa to dohodne medzi Zmluvnými štátmi;
  - b) na právne predpisy, ktorými sa rozširujú doterajšie odvetvia sociálneho zabezpečenia v jednom Zmluvnom štáte na nové kategórie osôb, len pokiaľ vláde druhého štátu v priebehu troch mesiacov po úradnom uverejnení takýchto predpisov sa neodovzdá opačné vyhlásenie.

Článok 2

Československí a švajčiarski občania sú si postavení na roveň v právach a povinnostiach z odvetvia sociálneho zabezpečenia uvedených v článku 1, pokiaľ sa v tomto Dohovore a dodatkoch k nemu neustanovuje inak.

Článok 3

1. Občania jedného Zmluvného štátu, ktorí sú zamestnaní na území druhého štátu, podliehajú právnym predpisom tohto Zmluvného štátu, i keď ich riadne bydlisko, ich zamestnávateľ alebo sídlo podniku, ktorý ich zamestnáva, sú na území prvého Zmluvného štátu.
2. Z tejto zásady platia tieto výnimky:
  - a) zamestnanci, ktorí sú podnikom so sídlom v jednom z oboch Zmluvných štátov prechodne vyslaní na územie druhého štátu, zostávajú po dobu zamestnania v druhom štáte podrobení právnym predpisom Zmluvného štátu, v ktorom má podnik sídlo;
  - b) zamestnanci, ktorých zamestnávajú súkromné alebo verejné dopravné podniky so sídlom v jednom Zmluvnom štáte na území druhého štátu a nie sú jeho štátnymi občanmi, podliehajú právnym predpisom štátu, na území ktorého má podnik svoje sídlo;
  - c) pracovníci diplomatických a konzulárnych zastupiteľstiev podliehajú právnym predpisom štátu, ktorý zastupujú, pokiaľ sú jeho občanmi. To isté platí pre zamestnancov v osobných službách týchto pracovníkov, pokiaľ sú občanmi tohto štátu.

Článok 4

Kompetentné správne úrady oboch Zmluvných štátov môžu určiť vzájomnou dohodou výnimky zo zásad uvedených v čl. 3.

Článok 5

1. Československí a švajčiarski občania, ktorí majú nárok na dávky podľa právnych predpisov uvedených v čl. 1, dostanú tieto dávky v plnej výške a bez skrátenia, pokiaľ bývajú na území jedného z oboch Zmluvných štátov. Pokiaľ sa vyplácajú prípadné prídavky a zvýšenia, ktoré sú zavedené jedným Zmluvným štátom, vlastným občanom v druhom štáte, budú tieto prídavky a zvýšenia sa poskytovať za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu i občanom druhého štátu, ktorí v ňom bývajú.
2. Dávky poskytované jedným z oboch Zmluvných štátov podľa právnych predpisov uvedených v čl. 1, náležia občanom druhého Zmluvného štátu, ktorí sa zdržujú na území tretieho štátu, za rovnakých podmienok a v rovnakej miere ako vlastným občanom zdržujúcim sa v treťom štáte, s ktorým sa neuzavrel Dohovor o sociálnom zabezpečení.

Článok 6

Ustanovenia o krátení alebo odpočítaní dávok pri ich vzájomnom súbehu, obsiahnutých v právnych predpisoch jedného Zmluvného štátu, sa použijú len na dávky, ktorých poskytovanie sa spravuje právnymi predpismi tohto štátu.

ODDIEL II

Osobitné ustanovenia

PRVÁ HLAVA

Dávky v prípade staroby a úmrtia

Článok 7

1. Československí občania, ktorí sú alebo boli zúčastnení švajčiarskeho poistenia starobného a pozostalých, majú nárok na riadne dôchodky za rovnakých podmienok ako švajčiarski občania, ak pri vzniku poistného prípadu
  - a) po dobu úhrnom aspoň päť plných rokov platili príspevky švajčiarskemu poisteniu starobnému a pozostalých alebo
  - b) úhrnom aspoň desať rokov - z toho aspoň päť rokov bezprostredne a nepretržite pred poistným prípadom - bývali v Švajčiarsku a v tejto dobe po dobu úhrnom aspoň jedného plného roku platili príspevky švajčiarskemu poisteniu starobnému a pozostalých.
2. Ak zomrie československý občan, ktorý splňoval podmienky odseku 1 písm. a) alebo b), majú jeho pozostalí nárok na riadne dôchodky zo švajčiarskeho poistenia starobného a pozostalých.
3. Československí občania, ktorí pri vzniku poistného prípadu nesplňujú podmienky odseku 1 písm. a) alebo b), ako aj ich pozostalí majú nárok na to, aby príspevky zaplatené poistencom švajčiarskemu poisteniu starobnému a pozostalých sa previedli československému sociálnemu zabezpečeniu, pokiaľ
  - a) bývajú v Československu a majú alebo môžu získať nárok na dávky z československého sociálneho zabezpečenia výlučne na podklade československých právnych predpisov alebo s prihliadnutím na ustanovenia tohto Dohovoru;
  - b) bývajú v Švajčiarsku alebo v treťom štáte a majú alebo môžu získať nárok na dávky z československého sociálneho zabezpečenia výlučne na podklade československých právnych predpisov.
4. Ak nie sú splnené podmienky pre prevod príspevkov podľa predchádzajúceho odseku 3, príspevky sa vrátia poistencovi alebo jeho pozostalým.

5. Po prevode alebo vrátení príspevkov nemôžu už československí občania a ich pozostalí uplatňovať na základe týchto príspevkov žiadne nároky voči švajčiarskemu poisteniu starobnému a pozostalých.

Článok 8

1. Pri určení dôchodkov poskytovaných podľa československých predpisov v prípade staroby alebo úmrtia prihliadne sa k dobám poistenia získaným vo švajčiarskom poistení starobnom a pozostalých, pokiaľ tieto doby dosahujú celkom aspoň šesť mesiacov a neprekrývajú sa dobami československého sociálneho zabezpečenia.
2. Ak sa poskytne dávka z československého sociálneho zabezpečenia s prihliadnutím na doby švajčiarskeho poistenia podľa odseku 1, vypočíta sa takto:
  - a) československé sociálne zabezpečenie určí výšku dávky, na ktorú by oprávnený mal nárok, keby všetky doby, ku ktorým treba prihliadnuť podľa odseku 1, boli získané v samotnom československom sociálnom zabezpečení;
  - b) na tomto podklade určí československé sociálne zabezpečenie dávku, ktorú je povinné poskytovať, v pomere dĺžky doby získanej v československom sociálnom zabezpečení k celkovej dobe získanej v oboch Zmluvných štátoch, pričom sa neprihliadne k dobám švajčiarskeho poistenia, pokiaľ sa kryjú s dobami československého sociálneho zabezpečenia;
  - c) ak sa podľa čl. 7 ods. 3 tohto Dohovoru previedli na československé sociálne zabezpečenie príspevky, ktoré boli zaplatené švajčiarskemu poisteniu starobnému a pozostalých, určí sa dávka výhradne podľa predchádzajúceho ustanovenia písmena a).
3. Ak splňuje oprávnený podmienky pre nárok na dôchodok v prípade staroby alebo úmrtia podľa právnych predpisov oboch Zmluvných štátov a ak presahuje suma dôchodku, na ktorú by mohol uplatniť nárok podľa samotných československých právnych predpisov, úhrn dôchodkov, ktorý vyplýva z použitia predchádzajúcich odsekov 1 a 2, môže oprávnený požadovať od československého sociálneho zabezpečenia prídavok vo výške tohto rozdielu.

Článok 9

1. Prechodné dôchodky podľa švajčiarskych právnych predpisov o poistení starobnom a pozostalých sa poskytnú československým občanom bývajúcim vo Švajčiarsku za rovnakých podmienok ako švajčiarskym občanom, pokiaľ bývali pred uplatnením nároku po dobu desať rokov nepretržite vo Švajčiarsku a v tejto dobe nedošlo k prevedeniu alebo vráteniu príspevkov.
2. Sociálne dôchodky podľa československých právnych predpisov o sociálnom zabezpečení sa poskytnú švajčiarskym občanom bývajúcim v Československu za rovnakých podmienok ako československým občanom.

DRUHÁ HLAVA

Dávky pri úrazoch a nemociach z povolania

Článok 10

Osoba, ktorá je zabezpečená podľa právnych predpisov jedného Zmluvného štátu na prípad úrazu a nemoci z povolania a utrpí úraz alebo je postihnutá nemocou z povolania na území druhého štátu, môže požadovať potrebné ošetrovanie od kompetentného orgánu Zmluvného štátu, na území ktorého sa zdržuje. V tomto prípade je kompetentný orgán Zmluvného štátu, ktorého právnym predpisom táto osoba podlieha, povinný uhradiť náklady ošetrovania orgánu, ktorý ich poskytol.

ODDIEL III

Rôzne ustanovenia

Článok 11

1. Kompetentné správne úrady

- a) sa dohodnú o nutných vykonávacích predpisoch na používanie tohto Dohovoru. Môžu sa najmä dohodnúť, že obom štátom sa určia sprostredkujúce orgány, ktoré budú navzájom v priamom styku;
  - b) informujú sa vzájomne o všetkých opatreniach, ktoré urobia na vykonanie Dohovoru;
  - c) informujú sa vzájomne čo najskôr o všetkých zmenách svojich právnych predpisov.
2. Kompetentnými správnymi úradmi v zmysle tohto Dohovoru sú:

v Československej republike:

pre odbor právnych predpisov podľa čl. 1 ods. 1 bodu 2 písm. a) a b):

Štátny úrad sociálneho zabezpečenia v Prahe;

pre odbor právnych predpisov podľa čl. 1 ods. 1 bodu 2 písm. c):

Ministerstvo zdravotníctva v Prahe;

vo Švajčiarsku:

Spolkový úrad sociálneho poistenia v Berne.

Článok 12

1. Pri vykonávaní tohto Dohovoru si poskytnú kompetentné úrady a orgány navzájom pomoc, ako by šlo o použitie ich vlastných právnych predpisov o sociálnom zabezpečení.
2. Kompetentné správne úrady upravujú vo vzájomnej dohode najmä lekársku a administratívnu kontrolu osôb, ktoré požívajú dávky na podklade tohto Dohovoru.
3. Správne úrady Československej republiky uľahčujú vykonávanie švajčiarskeho dobrovoľného poistenia švajčiarskych občanov bývajúcich na území Československa.

Článok 13

1. Poplatkové a kolkové oslobodenia alebo úľavy určené podľa právnych predpisov jedného Zmluvného štátu pre listiny a doklady, ktoré sa predkladajú podľa týchto právnych predpisov, platia aj pre listiny a doklady, ktoré sa predkladajú podľa právnych predpisov druhého štátu.
2. Kompetentné úrady a orgány oboch Zmluvných štátov upustia od požadovania diplomatického alebo konzulárneho overovania listín a dokladov, ktoré sa majú predkladať pri vykonávaní tohto Dohovoru.
3. Písomnosti, doklady, podania a listy, ktoré sa predkladajú v súvislosti s vykonávaním tohto Dohovoru, možno spísať v úradných jazykoch ktoréhokoľvek z oboch Zmluvných štátov.

Článok 14

Žiadosti, vyhlásenia a opravné prostriedky, ktoré sa majú podať v určitej lehote u niektorého orgánu jedného z oboch Zmluvných štátov, sa považujú za podané včas tiež, ak sa podajú v tej istej lehote u zodpovedajúceho orgánu druhého štátu. V tomto prípade postúpi tento orgán žiadosti, vyhlásenia a opravné prostriedky bez meškania kompetentnému orgánu druhého štátu.

Článok 15

1. Orgány, ktoré majú vykonávať výplaty podľa tohto Dohovoru, sa oslobodzujú od tejto povinnosti platbou v mene svojej krajiny.
2. Poukazy, ktoré sa majú urobiť pri vykonávaní tohto Dohovoru, sa uskutočňujú podľa platobnej dohody platnej medzi Zmluvnými štátmi v čase poukazu.
3. Ak by v jednom alebo druhom Zmluvnom štáte bol obmedzený devízový styk, urobí oba Zmluvné štáty vo vzájomnej dohode bez meškania opatrenia, aby zabezpečili poukazy súm dlhovaných z oboch strán podľa ustanovení tohto Dohovoru.

Článok 16

1. Všetky ťažkosti, ktoré vznikli pri vykonávaní tohto Dohovoru, urovnajú kompetentné správne úrady oboch Zmluvných štátov vo vzájomnej dohode.
2. Ak sa nebude môcť dosiahnuť touto cestou vyriešenie do šesť mesiacov, predloží sa spor rozhodcovskému súdu, ktorého zloženie a spôsob rokovania určia vzájomnou dohodou vlády oboch Zmluvných štátov. Rozhodcovský súd rozhoduje v zmysle a duchu Dohovoru.

ODDIEL IV**Prechodné a záverečné ustanovenia****Článok 17**

1. Ustanovenia tohto Dohovoru platia odo dňa jeho vstupu v platnosť i pre skôr nastalé prípady.
2. Pri použití ustanovení tohto Dohovoru sa prihliada i na doby poistenia alebo zamestnania, ktoré boli získané pred jeho vstupom v platnosť. To isté platí aj o dobách pobytu vo Švajčiarsku v zmysle čl. 7 ods. 1 písm. b) a čl. 9 ods. 1.
3. Prípady, v ktorých sa nemohli až doteraz podľa vnútroštátnych právnych predpisov Zmluvných štátov dávky poskytovať, sa nanovo rozhodnú podľa ustanovení tohto Dohovoru. Prípadné dávky sa budú poskytovať v rámci vnútroštátnych predpisov o premlčaní, najskôr však od začiatku platnosti tohto Dohovoru.

Článok 18

1. Tento Dohovor spolu so Záverečný protokolom, ktorý tvorí jeho nedeliteľnú súčasť, vyžaduje ratifikáciu. Ratifikačné listiny sa vymenia čo najskôr v Prahe.
2. Tento Dohovor vstupuje v platnosť prvým dňom druhého mesiaca nasledujúceho po výmene ratifikačných listín.

Článok 19

1. Tento Dohovor sa uzaviera na čas jedného roku. Jeho platnosť sa mlčky predlžuje z roka na rok, pokiaľ sa jedným z oboch Zmluvných štátov písomne nevyhoví tri mesiace pred uplynutím ročnej lehoty.
2. Ak sa tento Dohovor vypovie, zostávajú nároky získané podľa jeho ustanovení zachované. Čakateľstvá získané podľa tohto Dohovoru sa upravujú dohodami medzi oboma Zmluvnými štátmi.

Na dôkaz toho podpísali splnomocnenci oboch Zmluvných štátov tento Dohovor a dali naň svoju pečať.

Spísané v Berne 4. júna 1959 vo dvoch vyhotoveniach, každé v jazyku českom a nemeckom; obe znenia majú rovnakú platnosť.

Za

Československú republiku:

Erbán v. r.

Za

Švajčiarsku konfederáciu:

Saxer v. r.

ZÁVEREČNÝ PROTOKOL

Pri dnešnom podpise Dohovoru medzi Československou republikou a Švajčiarskou konfederáciou o sociálnom zabezpečení urobili podpísaní splnomocnení oboch Zmluvných štátov tieto vyhlásenia:

1. Československí občania vo Švajčiarsku alebo v treťom štáte môžu uplatniť nároky z tohto Dohovoru, len ak predložia platný doklad o svojom štátnom občianstve, vydaný príslušným diplomatickým alebo konzulárnym zastupiteľstvom svojho domovského štátu. Dohovor sa nevzťahuje na osoby, ktorým sa odňalo československými zákonmi československé štátne občianstvo.

2. Zisťuje sa:

a) že švajčiarske spolkové právne predpisy neobsahujú žiadne ustanovenia, podľa ktorých by boli rôzne posudzovaní švajčiarski a československí občania, pokiaľ ide o práva a povinnosti podľa právnych predpisov o nemocenskom poistení a poistení na prípad tuberkulózy, ktorých sa tento Dohovor nedotýka;

b) že československé právne predpisy neobsahujú žiadne ustanovenia, podľa ktorých by švajčiarski a československí občania boli rôzne posudzovaní, pokiaľ ide o práva a povinnosti podľa právnych predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov.

Obe Zmluvné strany vyhlasujú, že súhlasia s tým, aby sa toto rovnaké posudzovanie podľa možnosti zachovalo.

3. Švajčiarska strana vyhlasuje, že je zásadne ochotná po zavedení invalidného poistenia zahrnúť ho do Dohovoru a uzavrieť za tým účelom dohodu podľa čl. 1 ods. 2 písm. a) Dohovoru.

Československá strana vyhlasuje, že až do uzavretia takejto dohody sa budú švajčiarskym občanom, ktorí bývajú vo Švajčiarsku alebo v treťom štáte, poskytovať invalidné dôchodky z československého sociálneho zabezpečenia, pričom ich výška sa bude spravovať československými predpismi o výplate dôchodku do cudziny.

4. Zo zásady rovnakého posudzovania podľa článku 2 Dohovoru sa vynímajú:
z československej strany:

ustanovenia o osobných dôchodkoch a o dôchodkoch za výsluhu rokov,

ustanovenia o zachovaní nárokov pri prerušení zamestnania na dobu dlhšiu než dva roky v prípadoch, keď nie je priznaný invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok, ako aj ustanovenia o započítaní dôb zamestnania alebo poistenia v treťom štáte;

zo švajčiarskej strany:

ustanovenia o dobrovoľnom poistení starobnom a pozostalých pre

švajčiarskych občanov v zahraničí.

5. Čl. 3 ods. 2 písm. a) a b) Dohovoru sa použije na všetkých vysielaných zamestnancov bez ohľadu na to, akú majú štátnu príslušnosť.

6. Za prechodne vyslaných v zmysle čl. 3 ods. 2 písm. a) Dohovoru sa považujú zamestnanci, ktorí nie sú zamestnaní v druhom Zmluvnom štáte dlhšie než tri roky. Ak presahuje zamestnanie v druhom štáte túto dobu, zostane výnimočne najďalej zachovaná príslušnosť k sociálnemu zabezpečeniu prvého štátu, pokiaľ dajú na to súhlas kompetentné správne úrady oboch štátov.

7. Za doby pobytu vo Švajčiarsku v zmysle čl. 7 ods. 1 a čl. 9 ods. 1 Dohovoru platia i doby pobytu pred 1. januárom 1948.

8. Doby, po ktoré československí občania vo Švajčiarsku boli vyňatí z poistenia podľa právnych predpisov o poistení starobnom a pozostalých, nepovažujú sa za doby pobytu v zmysle čl. 7 ods. 1 a čl. 9 ods. 1 tohto Dohovoru.

9. Československý občan bývajúci vo Švajčiarsku, ktorý v priebehu posledných päť rokov pred vznikom poistného prípadu opustil Švajčiarsko v každom roku po čas nepresahujúci dva mesiace, neprerušil tým svoj pobyt vo Švajčiarsku v zmysle čl. 7 ods. 1 písm. b) Dohovoru. Táto úprava platí obdobne pre lehotu desať rokov určenú v čl. 9 ods. 1 tohto Dohovoru.

10. Československí občania, ktorým sa podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru priznal prechodný dôchodok zo švajčiarskeho poistenia starobného a pozostalých, nemôžu požadovať prevedenie alebo vrátenie príspevkov podľa čl. 7 ods. 3 a 4 Dohovoru.

11. Vrátenie príspevkov zaplatených švajčiarskemu poisteniu starobnému a pozostalých, ku ktorému došlo pred vstupom Dohovoru v platnosť, nebráni tomu, aby sa poskytli prechodné dôchodky podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru; v týchto prípadoch však vrátené príspevky sa zúčtujú s poskytnutým dôchodkom.

12. Československým a švajčiarskym občanom bývajúcim vo Švajčiarsku, ktorých nároky voči československému sociálnemu zabezpečeniu vznikli pred 1. januárom 1957, sa budú vyplácať dôchodky v doterajšej výške odo dňa vstupu Dohovoru v platnosť, najmenej ale vo výške zodpovedajúcej mesačne sto švajčiarskym frankom pri starobnom dôchodku, osemdesiat švajčiarskym frankom pri vdovskom dôchodku a štyridsať švajčiarskym frankom pri sirotskom dôchodku.

13. Pokiaľ výplata československých dôchodkov švajčiarskym občanom bývajúcim mimo Československa v dôsledku nedostatku zmluvnej úpravy vzájomnosti odpočívala, obnoví sa ich výplata odo dňa vstupu Dohovoru v platnosť so spätnou účinnosťou k chvíli zastavenia výplaty.

14. Z československej strany sa vyhlasuje, že švajčiarski občania bývajúci v Československu, vo Švajčiarsku alebo v treťom štáte sú postavení na roveň československým občanom v tom-ktorom štáte, pokiaľ sa týka uspokojenia nárokov z bývalých podnikových penzijných zariadení.

Tento Protokol tvorí súčasť dnes podpísaného Dohovoru; vstupuje v platnosť za tých istých podmienok a pre rovnakú dobu ako tento Dohovor.

Na dôkaz toho podpísali splnomocneneci oboch Zmluvných štátov tento Protokol a dali naň svoju pečiatku.

Spísané v Berne 4. júna 1959 vo dvoch vyhotoveniach, každé v jazyku českom a nemeckom; obe znenia majú rovnakú platnosť.

Za

Československú republiku:

Erbán v. r.

Za

Švajčiarsku konfederáciu:

Saxer v. r.

*) Tu sa vyhlasuje slovenské znenie v Prílohe Zbierky zákonov na str. 47.

